

Postanowienie z dnia 7 kwietnia 2006 r., III CZ 13/06

Udzielenie pełnomocnictwa procesowego do reprezentowania strony w określonej sprawie, bez ograniczenia jego zakresu, oznacza umocowanie pełnomocnika także do sporządzenia i wniesienia skargi kasacyjnej.

Sędzia SN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący, sprawozdawca)

Sędzia SN Józef Frąckowiak

Sędzia SN Krzysztof Pietrzykowski

Sąd Najwyższy w sprawie z powództwa "I.L." sp. z o.o. w K. przy interwencji ubocznej Zbigniewa G. przeciwko Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń S.A., Inspektorat w K. o zapłatę, po rozpoznaniu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu niejawnym w dniu 7 kwietnia 2006 r., zażalenia interwenienta ubocznego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 20 września 2005 r. uchylił zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 20 września 2005 r., wydanym na podstawie art. 398⁶ § 2 w związku z art. 398⁴ § 2 k.p.c., Sąd Apelacyjny w Krakowie odrzucił skargę kasacyjną interwenienta ubocznego od wyroku tego Sądu z dnia 7 czerwca 2005 r., wskazując, że pełnomocnik skarżącego, mimo wezwania, nie złożył pełnomocnictwa upoważniającego do wniesienia skargi kasacyjnej, a w świetle art. 91 k.p.c. udzielone mu pełnomocnictwo procesowe do prowadzenia sprawy nie obejmuje umocowania do wniesienia skargi kasacyjnej.

W zażaleniu pełnomocnik skarżącego, zarzucając naruszenie art. 91 k.p.c. przez przyjęcie, że pełnomocnictwo procesowe do prowadzenia sprawy nie obejmuje z mocy prawa umocowania do wniesienia skargi kasacyjnej, wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Udzielone przez interwenienta ubocznego adwokatowi pełnomocnictwo „do reprezentowania go” w rozpoznawanej sprawie, w której po wydaniu wyroku przez Sąd drugiej instancji wniesiona została skarga kasacyjna, jest pełnomocnictwem procesowym szczególnym, którego zakres umocowania określa art. 91 k.p.c. Ze względu na to, że po zmianie przepisów kodeksu postępowania cywilnego ustawami z dnia 2 lipca i 22 grudnia 2004 r. (Dz.U. Nr 172, poz. 1804 oraz Dz.U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98) skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem odwoławczym przysługującym od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji, może zachodzić wątpliwość, czy zachowało aktualność stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone na gruncie poprzedniego stanu prawnego, iż udzielenie pełnomocnictwa procesowego do zastępowania strony w konkretnej sprawie, bez ograniczenia zakresu pełnomocnictwa, oznacza umocowanie pełnomocnika do podejmowania wszystkich łączących się z tą sprawą czynności procesowych, w tym także do sporządzenia i wniesienia kasacji (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 października 1999 r., III CZ 115/99, OSNC 2000, nr 4, poz. 80). Można bowiem obecnie bronić poglądu, że wniesienie skargi kasacyjnej, przysługującej od prawomocnego orzeczenia, podobnie jak wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, wszczyna nową sprawę rozpoznawaną przez Sąd Najwyższy poza strukturami sądów powszechnych, której celem jest wyłącznie kontrola legalności tego orzeczenia. Skoro zatem art. 91 k.p.c., określając zakres pełnomocnictwa procesowego, nie wymienia umocowania do wniesienia obu tych skarg, konieczne jest udzielenie osobnego pełnomocnictwa procesowego do ich wniesienia, gdyż określony w art. 91 k.p.c. zakres pełnomocnictwa udzielonego w zakończonej sprawie nie obejmuje tej czynności procesowej.

Stanowisko takie w odniesieniu do pełnomocnictwa do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wyraził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 14 czerwca 2005 r., V CZ 61/05 (nie publ.), stwierdzając, że umocowanie adwokata lub radcy prawnego do reprezentowania strony w sprawie wywołanej wniesieniem takiej skargi nie może wynikać z pełnomocnictwa udzielonego temu pełnomocnikowi w sprawie zakończonej prawomocnym orzeczeniem kwestionowanym w skardze. Sąd Najwyższy wskazał, że postępowanie wszczęte skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, uregulowane w art. 424¹-424¹² k.p.c., nie jest

kontynuacją postępowania zakończonego kwestionowanym orzeczeniem sądu ani nawet nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, takim jak skarga kasacyjna i skarga o wznowienie postępowania, gdyż nie zmierza do zmiany bądź uchylecia tego orzeczenia. Jest nadzwyczajnym środkiem umożliwiającym dochodzenie roszczenia odszkodowawczego od Skarbu Państwa na podstawie art. 417 § 1 k.c. za niezgodną z prawem działalność orzeczniczą sądu jako władzy publicznej i stanowi niezbędny prejudykat do dochodzenia takiego odszkodowania. Jest zatem sprawą odrębną wobec zakończonej prawomocnie sprawy, której orzeczenie kwestionuje, ma inny przedmiot i w istocie inną tożsamość zainteresowanych stron. Dlatego nie ma podstaw do przyjęcia, że wskazany w art. 91 k.p.c. zakres pełnomocnictwa procesowego udzielonego do prowadzenia określonej sprawy obejmuje także umocowanie do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem wydanego w niej prawomocnego orzeczenia.

Stanowisko to należy podzielić, stwierdzając jednocześnie, że uwypukla ono istotne różnice pomiędzy skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia a skargą kasacyjną. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 24 sierpnia 2005 r., II CZ 73/05 (nie publ.), zakres pełnomocnictwa procesowego został w sposób ogólny określony w pierwszej części art. 91 pkt 1 k.p.c., stanowiącej, że pełnomocnictwo procesowe obejmuje z mocy samego prawa umocowanie do wszystkich łączących się ze sprawą czynności procesowych, natomiast w dalszej części wymienione zostały już tylko przykładowo łączące się ze sprawą czynności procesowe, które m.in. obejmuje udzielone pełnomocnictwo. To sformułowanie oraz przykładowo wymienione czynności procesowe wskazują, że pełnomocnictwo procesowe obejmuje nie tylko czynności podejmowane w sprawie do czasu jej prawomocnego zakończenia, skoro przykładowo wymienia umocowanie do wniesienia skargi o wznowienie postępowania, a także stwierdza, że pełnomocnictwo obejmuje też wszystkie czynności dotyczące zabezpieczenia i egzekucji.

Należy zatem przyjąć, że wskazane w części pierwszej punktu pierwszego art. 91 k.p.c. „wszystkie łączące się ze sprawą czynności” objęte zakresem pełnomocnictwa, to także czynności podejmowane po uprawomocnieniu się orzeczenia, związane z wnoszeniem nadzwyczajnych środków odwoławczych przysługujących w sprawie, w której udzielono pełnomocnictwa. Przykładowe wymienienie jako takiej czynności skargi o wznowienie postępowania znajduje

uzasadnienie w tym, że ze względu na szczególny charakter tej skargi (art. 399-416 k.p.c.), mogły powstać wątpliwości, czy jest to czynność „łącząca się ze sprawą”, skoro niewątpliwie wniesienie skargi o wznowienie postępowania wszczyna nową, odrębną sprawę. Wniesienie skargi kasacyjnej nie prowadzi jednak do wszczęcia nowej sprawy, lecz jest czynnością procesową łączącą się ze sprawą, w której udzielono pełnomocnictwa. To że skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem odwoławczym, dotyczy prawomocnego orzeczenia, może być wniesiona nie tylko przez strony, lecz na podstawie szczególnego upoważnienia także przez Prokuratora Generalnego i Rzecznika Praw Obywatelskich, jest rozpoznawana przez Sąd Najwyższy i służy kontroli legalności orzeczenia, nie zmienia faktu, iż wnoszona jest w sprawie, której dotyczy i w której udzielono pełnomocnictwa do podejmowania wszystkich łączących się z nią czynności procesowych, także po uprawomocnieniu się wyroku. Inaczej niż skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, nie kreuje nowego przedmiotu sporu ani przedmiotu orzekania, jak również innej konfiguracji zainteresowanych stron. Stanowi kontynuację tego samego postępowania pod względem podmiotowym i przedmiotowym, a jej celem jest doprowadzenie do wzruszenia wydanego w tej sprawie orzeczenia. Z tych względów trudno uznać, że skarga kasacyjna, tak jak skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, wszczyna nową sprawę. (...)

Należy zatem uznać, że skoro wskazany w art. 91 k.p.c. zakres pełnomocnictwa procesowego obejmuje wszystkie łączące się ze sprawą czynności procesowe, także związane z nadzwyczajnymi środkami odwoławczymi podejmowanymi po jej prawomocnym zakończeniu, jak wymieniona przykładowo skarga o wznowienie postępowania oraz obejmuje czynności postępowania egzekucyjnego, to brak istotnych racji, by wyłączyć spod zakresu ustawowo określonego umocowania wniesienie skargi kasacyjnej i udział we wszczętym w jej wyniku postępowaniu. Dlatego przyjęć trzeba, że udzielenie pełnomocnictwa procesowego do reprezentowania strony w określonej sprawie, bez ograniczenia jego zakresu, oznacza umocowanie pełnomocnika także do sporządzenia i wniesienia skargi kasacyjnej.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁶ k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie.

